

Meita puisus dancināja

Latviešu deja 4 puisiem un 1 meitai

Harija Sūnas horeogrāfija un apraksts. Jāņa Ķepiņa muzikālā apdare. Pirmuzvedums Latvijas Lauksaimniecības Universitātes deju kolektīvā (vēlāk saukts «Kalve») 1949. gadā.

Novietojums

Dejotāji nostājas labās puses dibenplāna kulisēs (1. zīm.). Pirmais puisis ieliek sānos kreiso roku, ar kuru satverta josta, ar labo roku saņem otrā puisa kreisās rokas elkoni. Otrais puisis ieliek sānos kreiso roku, ar kuru satverta josta. Ceturtais un trešais puisis satver jostu labajā rokā, ko ieliek sānos. Brīvās rokas sadotas elkoņu satvērienā. Meita satver visas četras jostas labajā rokā; kreisā roka sānos.

Uznāciens

1. — 16. t.

- 1. — 16. t.** Puisi vienā līnijā un meita, dejojot aiz puisiem un turoties izstieptajās jostās, sākot ar labo kāju, braši uzdejo polkas solī un virzās uz priekšplānu (1. zīm.). Puisi dejo gandrīz uz vietas, augstu ceļot ceļgalus.

Pirmais gājiens

1. — 8. t.

- 1. — 2. t.** Puisi, paliekot skatuves priekšplānā un līdzinoties, dejo ar diviem polkas soļiem pa kreisi, liekot labo kāju krusteniski pāri kreisajai, t. i., sākot polku ar labo kāju.
- 3. — 4. t.** Puisi, sākot ar labo kāju, dejo atpakaļ sānis pa labi.
- 5. — 8. t.** Atkārto 1. — 4. t. darbību. Meita šajā laikā izpilda

polkas soļus pretējā virzienā. Gājiena beigās otrais un trešais puisis atlaiž vaļā rokas un ieliek sānos.

Otrais gājiens

9. — 16. t.

9. — 10. t. Ceturtais un trešais puisis, it kā vēlētos izrauties, akcentējot ar ķermeni un sparīgi sākot ar labo kāju, dejo divus polkas soļus sānis (2. zīm.). Pirmais un otrais puisis izpilda polkas soli uz vietas, arī gatavojoties «bēgšanai».
11. — 12. t. Pirmais un otrais puisis ar spēju izrāvienu, sākot ar labo kāju, dejo divus polkas soļus sānis (2. zīm.). Ceturtais un trešais puisis it kā pretojoties dejo divus polkas soļus atpakaļ, t. i., virzās atmuguriski. Meita šajā laikā, dejojot uz vietas polku, sparīgi rīkojas ar jostām: palaiž vaļīgāk projām skrejošo puišu jostas un pievelk atpakaļ nākošo puišu jostas.
13. — 14. t. Projām dejo ceturtais un trešais puisis; atpakaļ virzās pirmais un otrais puisis.
15. — 16. t. Atkārto 11. un 12. t. darbību.

Trešais gājiens

1. — 16. t.

1. — 8. t. Meita ar plašu žestu ieliek rokas sānos, katrā rokā turot divas jostas. Ceturtais un trešais puisis pārņem jostas no labās rokas kreisajā, un nu visi puiši, turot jostas kreisajā rokā un labās ieliekot sānos, dejo polku apkārt meitai dejās ceļa virzienā. Meita ar polkas soļiem uz vietas griežas līdz puišiem.
9. — 16. t. Puiši strauji pārņem jostas labajā rokā (kreisā roka sānos) un dejo polku uz pretējo pusi. Beigās puiši paliek stūros, meita vidū (3. zīm.).

Ceturtais gājiens

1. — 8. t.

1. — 4. t. Puiši, turot jostas labajā rokā un ieliekot abas rokas sānos, griežas ar polkas soļiem pa labi un ietinas

jostās. Jostas stingri izstieptas, lai tās vienmēr būtu vidukļa augstumā. Meita, dejojot polku uz vietas, paceļ jostas plecu augstumā un, pakāpeniski tās nolaižot, regulē ietīšanos. 4. t. beigās puīši pievirzījušies skatuves centrā pie meitas un, skatoties uz viņu, trīsreiz piesit kājas.

5. — 8. t. Puīši ar polkas soļiem iztinās no jostām. 8. t. veikli pārņem jostas kreisajā rokā, pie tam pirmais, otrais un trešais puisis, strauji pielecot meitai klāt, nometas uz labā ceļgala.

Piektais gājiens

9. — 16. t.; 1. — 8. t.

9. — 12. t. Meita, turot kreisajā rokā pirmā, otrā un trešā puīša jostas, ar labo roku pārņem ceturta puīša jostu un viņu paskubina. Ceturtais puisis ar polkas soļiem dejo meitai apkārt. Meitas labā roka un puīša kreisā roka ar jostu pacelta virs galvas. Puisim jādejo ļoti strauji, lai 4. t. nokļūtu savā vietā, kur viņš notupjas uz labā ceļgala, muguru turot taisni un stalti.

13. — 16. t. Trešais puisis, strauji uzlēcis augšā, sāk apkārtgājienu. Meita, veikli pārņēmusi trešā puīša jostu, skubina puīsi skrējienam. Josta pacelta virs galvas. Trešais puisis, apdejojis apli un nonācis savā vietā, atkal notupjas uz labā ceļgala.

1. — 4. t. Apkārtgājienu, līdzīgi iepriekšējiem, sāk otrais puisis.

5. — 8. t. Apkārtgājienu sāk pirmais puisis. 8. t. ceturtais, trešais un otrais puisis veikli uzlec kājās un, saķeroties elkoņos, nostājas, kā parādīts 4. zīmējumā. Viņiem pievienojas pirmais puisis.

Elkoņos saķeras šādi: ceturtais puisis kreiso roku ar jostu ieliek sānos, ar labo roku satver trešā puīša kreiso roku, kurā tas tur jostu; trešais puisis tāpat saķeras ar otro puīsi un otrais ar pirmo. Pirmais puisis labo roku ieliek sānos.

Meita visas jostas pārlik pārī labajam plecam un satver tās ar abām rokām.

Meita ar jostām pār plecu pieliekusies velk puišus pa nelielu apli (4. zīm.). Puiši polkas soli dejo strauji, lai 16. t. nonāktu skatuves vidū un nostātos septītajam gājienam (5. zīm.).

Septītais gājiens

1. — 8. t.

1. — 2. t. Pirmais puisis veikli pārņem jostu labajā rokā. Trešais puisis, atbrīvojot labo roku, tāpat pārņem jostu labajā rokā. Ceturtais puisis ar trešo un otrais puisis ar pirmo paliek elkoņu satvērienā. Ārējās rokas ar jostām ieliek sānos. Puiši ar polkas soļiem strauji dejo uz skatuves priekšplānu, iegriežoties ar seju pret meitu, t. i., ar muguru pret skatītājiem (5. zīm.). Meita ar polkas soļiem nedaudz pavirzās atmuguriski atpakaļ, paceļot jostas virs galvas, tad strauji tās nolaiž priekšpusē uz leju, pie tam izveicīgi paņem labajā rokā pirmā un otrā puīša jostas un kreisajā rokā — ceturta un trešā puīša jostas.
3. — 4. t. Meita strauji virzās uz priekšu; rokas ar jostām nolaistas; puiši dejo atpakaļ. Jāievēro, ka nedrīkst spēcīgi raustīt jostas, «izdancināšana» jāpanāk ar strauju un dzīvu pretkustību, t. i., saskaņoti mainoties meitai un puīšiem, dejojot gan uz priekšu, gan atpakaļ.
5. — 8. t. Atkārtoti 1. — 4. t. darbību, tikai meita vairs neceļ jostas virs galvas.

Astotais gājiens

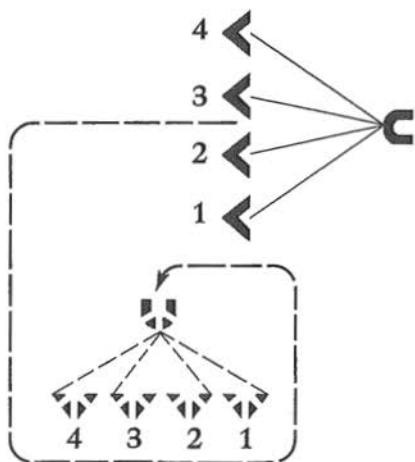
9. — 16. t.; 1. — 16. t.

Pirmais un trešais puisis tur jostas labajā rokā; kreisā roka sānos; otrais un ceturtais puisis satver jostas kreisajā rokā; labā roka sānos.

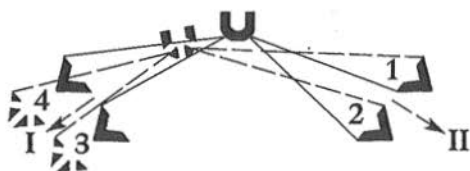
9. — 10. t. Meita strauji paceļ rokas virs galvas un dejo ar polkas soļiem uz vietas. Otrais un trešais puisis dejo ar polkas soļiem (6. zīm.) zem paceltām jostām, pie kam trešais puisis veikli ar kreiso roku izņem meitai

no kreisās rokas ceturtnā puiša jostu un otrais puišis ar labo roku paņem pirmā puiša jostas galu un nostājas, kā parādīts 7. zīmējumā, ātri paceļot 10. t. savas jostas un nolaižot roku ar nupat paņemto jostu.

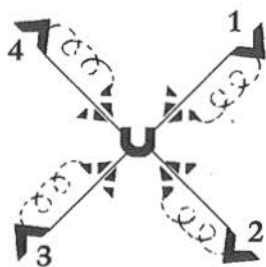
11. — 12. t. Pirmais un ceturtnais puišis izdejo zem paceltajām jostām (7. zīm.) un nostājas skatuves priekšplānā. Paceļot sadotās iekšējās rokas, izveido vārtiņus. 12. t. zem labajā rokā paceltās jostas apgriežas apkārt pa kreisi trešais puišis; otrais puišis zem kreisajā rokā paceltās jostas apgriežas apkārt pa labi (8. zīm.).
13. — 14. t. Meita ar polkas soļiem virzās uz skatuves priekšplānu caur pirmā un ceturtnā puiša izveidotajiem vārtiņiem un nogriežas pa labi (8. zīm.). Viņai seko otrais un trešais puišis.
15. — 16. t. Meita ar otro un trešo puiši dejo uz priekšu. Pirmais un ceturtnais puišis 16. t., atlaiduši vaļā rokas, virzās, kā parādīts 9. zīmējumā, t. i., ceturtnais puišis griežas apkārt pa kreisi, pirmais pa labi; brīvās rokas sānos.
1. — 2. t. Meita ar otro un trešo puiši dejo polku uz vietas, paceļot izstieptās jostas virs galvas. Pirmais un ceturtnais puišis dejo zem paceltajām jostām.
3. — 4. t. Otrais puišis virzās apkārt pa labi zem kreisajā rokā paceltās jostas. Zem labajā rokā paceltās jostas trešais puišis virzās pa kreisi un dejo tālāk, kā parādīts 10. zīmējumā. Ļoti veikli, skatītājiem nemanot, trešais puišis ar kreiso roku iedod meitai ceturtnā puiša jostas galu, otrais puišis savukārt ar labo roku padod pirmā puiša jostu.
5. — 16. t. Meita, satvērusi visas jostas (11. zīm.), saņem tās vienā rokā. Puiši elkoņu satvērienā ar akcentētu soli un galvas mājienu, stalti izslējuši augumu, strauji dodas aplī dejas ceļa virzienā un ar pēkšņu izrāvienu aizdejo projām. Meita pārsteigta, ieķērusies jostās, seko puišiem.

1. zīm.

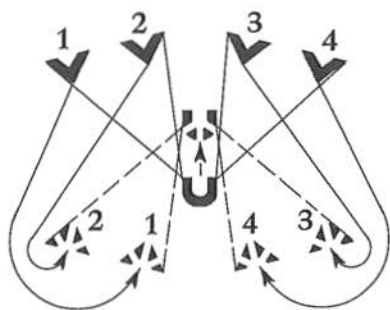
2. zīm.

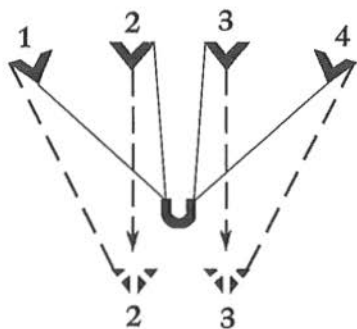
3. zīm.

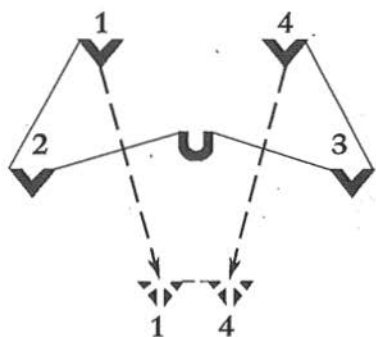
4. zīm.

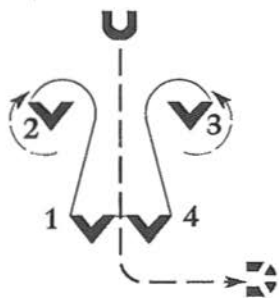
5. zīm.

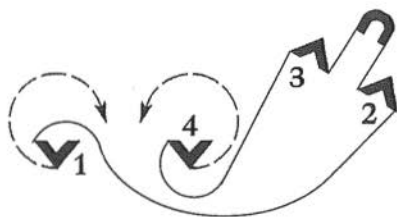
6. zīm.

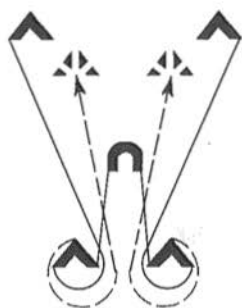
7. zīm.

8. zīm.

9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

Meita puisišus dancināja

1 *mf* 2 3 4

The first system of the musical score consists of four measures. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The first measure is marked with a dynamic of *mf*. The melody in the treble clef features eighth-note patterns, while the bass clef provides a steady accompaniment of quarter notes.

5 6 7 8

The second system continues the piece with four more measures. The melodic line in the treble clef shows some phrasing with slurs, and the bass clef accompaniment remains consistent with the first system.

9 10 11 12

The third system contains measures 9 through 12. Measure 11 features a change in the bass clef accompaniment, moving to a more active eighth-note pattern.

13 14 15 16

The fourth system concludes the piece with measures 13 through 16. The melody in the treble clef ends with a final chord, and the bass clef accompaniment provides a concluding rhythmic pattern.